

RIGSARKIVET

Rigsarkivets faktaark

STERILISATION OG KASTRATION

af personer anbragt på åndssvageanstalter

Om lovgivningen
1929 og 1934

Dette faktaark bygger på sterilisationslovgivningen og anvender en sprogbrug, der er så tæt på lovgivningens egne formuleringer som muligt.

I loven kan man læse, hvordan sterilisationssagerne ideelt set skulle håndteres. Loven kan ikke vise, om sagerne også blev administreret sådan i praksis.

1929

Lov om adgang til sterilisation,
lov nr. 130 (§ 2 og § 3).

TRIN 1

ANSTALTENS LEDELSE

sender indstilling om sterilisation
af den åndssvage til
JUSTITSMINISTERIET

Anstalten vedlægger følgende dokumenter i indstillingen:

- Anstaltslægens eller embedslægens udtalelse
- Den åndssvages egen godkendelse, hvis vedkommende er i stand til at forstå indgrebets betydning
- Den beskikkede værges erklæring
- Ægtefællens samtykke, hvis den anbragte er gift

TRIN 2

JUSTITSMINISTERIET

beslutter, om den åndssvage
skal steriliseres

Justitsministeriet indhenter erklæring fra:

- Retslægerådet
- Sundhedsstyrelsen

TRIN 3

ANSTALTEN

sørger for gennemførelse
af sterilisation

Anstaltens ledelse udpeger lægen, der skal foretage indgrebet

- Efter indgrebet skal lægen orientere Justitsministeriet om, at indgrebet er foretaget

KRITERIER FOR STERILISATION IFØLGE LOVENS § 2

- Personen skal have opnået myndighedsalderen
- Personen skal være psykisk abnorm
- Personen skal være anbragt under forsyrg af en statsanstalt eller en godkendt anstalt
- Det skal være særdeles magtpåliggende for samfundet at få personen steriliseret
- Det skal være gavnligt for personen selv at blive steriliseret

---

1934

Lov om foranstaltninger vedrørende åndssvage,
lov nr. 171 (§ 5 og § 6).

TRIN 1

ANSTALTENS LEDELSE
sender indstilling om sterilisation
af den åndssvage til
STERILISATIONSNÆVNET

Anstalten vedlægger:

- Erklæring fra anstaltslægen
- Oplysninger om den åndssvage og dennes families forhold, hvis det er relevant
- Den åndssvages fødselsattest
- Erklæring fra en beskikket værge, der erklærer sig klar over indgrebet karakter og følger, og som godkender det

TRIN 2

STERILISATIONSNÆVNET
beslutter, om den åndssvage
skal steriliseres

Sterilisationsnævnet bestod af følgende medlemmer:

- En dommer (der var formand)
- En socialpraktiker
- En læge, der var uddannet i psykiatri eller åndssvageforsorg

TRIN 3

ANSTALTEN
sørger for gennemførelse
af sterilisation

Anstaltens ledelse udpeger en særligt autoriseret læge, der skal foretage indgrebet

- Efter indgrebet skal lægen orientere Sterilisationsnævnet om, at indgrebet er foretaget

KRITERIER FOR STERILISATION IFØLGE LOVENS § 5

Samfundsmæssige hensyn:

- Den åndssvage er ikke i stand til på forsvarlig måde at opdrage sine børn *eller*
- Den åndssvage er ikke i stand til at forsørge sine børn

Gavnligt for personen selv:

- Den åndssvage kan undgå at komme under forsorg *eller*
- Den åndssvage kan få mulighed for at blive udskrevet til f.eks. familiepleje